

„Keby...“ a zmena údelu času

Keby bolo to – nemuselo byť ono! Keby Mišo nebol rozbil auto, tak dnes by sme sa odviezli. Keby mi bola Mária pomohla, dnes by som nemusela byť v tomto položení, atď. S tým *keby* môžeme pokračovať do nekonečna. Uvedomme si však, že za tým *keby* v rozhodujúcej miere stojí konanie na základe vôle. Nie vždy, ale nás zaujímajú predovšetkým tie *keby*, za ktorými stoja slobodné konania a rozhodovania. Možno aj v tých prípadoch, kde sa na prvý pohľad nezdá, že je tam slobodné rozhodnutie, predsa ho tam môžeme objaviť v pozadí, v zákulisí, a ono malo vplyv na konanie. Aj v tom prípade s rozbitým autom je toto možné. Zamyslime sa nad *keby*, v ktorých slobodné rozhodnutie prináša určité dôsledky a stavy. Vylúčme *keby*, v ktorých boli slobodné rozhodnutia, podtlakom. Pod donútením, ktoré by ovplyvnilo konanie. O nátlaku síce je tiež možné polemizovať. Do akej miery bol ten nátlak. Či šlo o život alebo ten nátlak je možné aj spochybniť. Ide o *keby*, v ktorých si uvedomujeme, že majú určitý dôsledok, že o následkoch sme vedeli. Boli sme aj vopred varovaní, varovaní i pred možnými dôsledkami. Nad jedným takýmto *keby*, ktoré bolo spojené so slobodným konaním, sa zamýšľajú ľudia v histórii ľudstva veľmi často. Vyjadrené to býva takto: *Ach, keby to tá Eva v raji nepokazila, nezhršila!* Nieкто to hodnotí aj trochu širšie a hovorí: „*Och, keby títo dvaja prví ľudia nezhršili!*“

Zlyhanie prvých ľudí a čo s tým?

Naše zamyslenia smerujú medzi ľuďmi, ktorí vedia a uznávajú Božiu existenciu. Nielenže uznávajú Božiu existenciu, ale uvedomujú si, Božie atribúty, Božie postavenie. Práve z tohto vedomia Božích atribútov je zaujímavé hľadisko i slobodného rozhodovania a konania ľudí – človeka. Kde začať? Samozrejme od samého začiatku, od stvorenia, tam to všetko začalo. Začiatok je tam, kde prichádza na scénu človek, Adam s Evou. Ako z Písma vieme, Boh vyvolal - stvoril do vedomej existencie, do bytia týchto ľudí. Potom im predložil program. Program, v ktorom boli dokonale zohľadnené ich možnosti. V raji bolo pre nás veľa ťažko pochopiteľnej slobodnej a tvorivej činnosti, naplnenia zmyslu života - vedomeho bytia na zemi. Zdôraznime, že **človeka nebolo a už Boh bol a konal, pracoval pre dobro človeka**. Otázkou, prečo Boh tak konal, teraz pominieme. Dosť na úvod. Udríme klinček po hlavičke. Človek prekročil požiadavku, skúšku lásky, vďačnosti a poslušnosti voči Bohu v jedinom bode. Človek tu mal tak širokú škálu možností a predsa sa to udialo takto.

„Hospodin Boh vzal človeka a voviedol ho do záhrady Eden, aby ju obrábal a strážil. Potom Hospodin Boh rozkázal človeku: Zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, ale zo stromu poznania dobra a zla nesmieš jesť, lebo v deň, keď budeš z neho jesť, istotne zomrieš.“ Genezis 2:15-17.

A ľudia konali takto **„Keď žena videla, že by bolo dobre jesť zo stromu, že je pre oči zvodný a lákavý na zmúdrene, vzala z jeho ovocia a jedla; potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou; aj on jedol.“** Genezis 3:6.

Predchádzajúce myšlienky som si nevymyslel, ale je to opačne. Tie vo mne po prečítaní úvodných kapitol a vyššie citovaného textu vyvolali tu vyjadrené myšlienky. Zopakujme si ich: Boh najprv cielene a vedome vytvoril prostredie pre život. Potom Boh stvoril človeka s myslením a vedomím, aby konal. V konaní mu dal veľký rozsiahly životný program a zmysel. Bolo v tom mnoho slobody a jedna skúška lásky, ktorá viedla aj k zodpovednosti. Veď byť - žiť, alebo mať a vlastniť a s mnohými kvalitatívnymi danosťami /intelektom/ konať bez zodpovednosti, nie je mysliteľné. Život nás dostatočne poučuje o tom, kam to vedie, ak niekto má a koná nezodpovedne. Zodpovednosť musí mať určité vymedzenie, alebo musí byť vytýčená. Inak ju nemožno hodnotiť, alebo za ňu niekoho posudzovať. Toto všetko nám hovoria úvodné slová Písma a ten výsek veršov, ktorý sme citovali. Je to vlastne impulz k zamysleniu sa nad slovom *keby* s možnosťou slobodne konať. Udialo sa to tak, ako to dnes poznáme. Nie sme v záhrade Eden. Preto tá otázka, *keby* tí prví ľudia neboli konali práve tak, *ale keby* radšej konali onak. Tu vidíme, že so slovom *keby* úzko súvisí aj slovo *ale*. Boh, ktorý sa už obetoval s láskou a dal človeku dar života a nádherné bydlisko so zmysluplným životom. Pýtame sa, nemal právo mať aj určitú požiadavku voči svojmu stvoreniu? Kto si trúfa MU to uprieť. Či človek môže polemizovať s Bohom o tom, že toto súčasne nebola aj výchova k zodpovednosti? Človek v raji konal ako konal a preto bol zmenený jeho údel. So zmeneným údelom nastal nový zmenený čas. Zmenený údel ihneď spoznali na vlastnej koži nielen Adam a Eva, ale aj pozná celé ľudstvo dodnes.

O, *keby* neboli takto konali, možno vzdychajú mnohí. Pretože vieme s istotou, že by nebolo došlo k zmene údelu a času. K zmene života, ktorý je teraz sprevádzaný hriechom a prebieha v hriechu. Bol by s istotou pokračoval život v raji? Tým si môžeme byť istý, že by nebolo došlo k zmene. Toto môžeme s istotou konštatovať. Tu nepomôže už žiadne *keby* ani *ale*. Vínú nesie človek a oprávnené. Boh sa aj po tomto páde do hriechu preukázal láskou. Riešenie je v láske cez Vykupiteľa, ktorý sa v plnej skromnosti a poníženosti priblíži s láskou a obeťou k človeku. Boh na situáciu, v ktorej prví ľudia zlyhali, odpovedal láskou a zaujal stanovisko milosti. Splnil to, alebo naplnil v Ježišovi Kristovi. Riešenie hriechu je v novom programe a v novom kroku lásky a milosti. Začalo to vyhlásením programu – zmenou údelu a času. Zmena sa mala prejavovať vierou a dôverou. Začalo to týmito slovami:

„Vtedy riekol Hospodin Boh hadovi: Pretože si to urobil, prekliaty budeš nad všetok dobytok i nad všetky poľné zvieratá. Po bruchu sa budeš plaziť a prach budeš hľtať po všetky dni svojho života. Položím nepriateľstvo medzi teba a ženu, medzi tvoje potomstvo a jej potomstvo; ono ti rozmliaždi hlavu a ty mu schvatneš päť. Žene riekol: Veľmi ti rozmnožím ťažoby v tvojom tehotenstve; v bolestiach budeš rodiť deti a budeš túžiť za svojím mužom, ale on bude vládnuť nad tebou. A Adamovi riekol: Pretože si poslúchol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, čo som ti zakázal: Nebudeš jesť z neho! - pre teba bude pôda prekliata s námahou sa z nej budeš živiť.“ Genezis 3:14-17.

K tomu textu o hadovi krátka poznámka: Vraj v Kanade našli vykopávku kostry, ktorá poukazuje na živočích, ktorý je predchodcom dnešného hada, lenže má končatiny. Niektorí sa odvažujú spájať zmenu spôsobu pohybu hada do chvíle a času, pokiaľ to nezmenil Boh. Podstatné z citovaného textu z Biblie je výrok o, *potomstve*, v ktorom je riešenie. Boh však preberá i za tento pád a skutok na seba dôsledky. Oni tomu mali veriť a v to dúfať. Toto bola zmena údelu a začal sa nový, iný čas. My tomu dnes rozumieme do detailu. Je to „Pán Ježiš a Jeho dielo spasenia pre človeka, cez dar viery v čase trvania pozemského života.“ O tom, že tomu rozumeli i Adam s Evou a ich potomkovia vidíme zo spôsobu, akým obetovali ich synovja Kain a Ábel. To nám dosvedčuje Božie slovo.

Zidom 11:4 **„Vierou priniesol Ábel hodnotnejšiu obeť Bohu ako Kain. ňou si získal vysvedčenie, že je spravodlivý, keď sa sám Boh priznal k jeho darom, a ňou hovorí, aj keď je mŕtvy.“**

Začala éra vierou a skrz vieru. Súčasnne vieme, že to urobilo deliacu čiaru medzi veriacim a neveriacim.

Vieme, že trestu prví ľudia ihneď veľmi dobre porozumeli. Veď to, čo o chvíľu na vlastnej koži prežíval aj Adam a Eva „v námahe a v bolesti“ to bola skutočnosť. Zmenený údel. Žiadne *ale* ani *keby* nepomohlo. Čas budúcnosti a večnosti sa dal riešiť iba živou vierou, čo nazvali chodenie s Bohom. Bolo to v zmysle, čo verím, to aj žijem.

Keby so slávnym koncom. Poznáme aj *keby*, ktoré prinieslo pozitívum. Nádej, pokoj a šťastie – blahoslavenstvo! Položme si otázku. Je toto negatívne *keby* pre nás odkazom na poučenie v budúcom konaní? Toto nevieme s istotou potvrdiť, ale s istotou vieme, že človek chyby opakuje. Predsa však poznáme aj také *keby* a *ale*, že ich pozitívny účinok prežívame až podnes. A bolo to takto:

Genezis 12:1 „**Hospodin riekol Abrámovi: Vyjdi zo svojej krajiny, zo svojho príbuzenstva i z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem.**“ Židom 11:8 „**Vierou poslúchol Abrahám, keď ho (Boh) povolal, aby sa vystaňoval na miesto, ktoré mal prijať ako dedičstvo. Vystaňoval sa, a nevedel, kam ide.**“ ? Rímskym 4:9 „**Hovoríme totiž: Abrahámovi sa viera počítala za spravodlivosť. Či sa teda toto blahoslavenstvo vzťahuje len na obrezaných, a či aj na neobrezaných?**“

Z vybraných citátov veľmi jasne vyplýva to, že *keby* Abrahám neveril a následne nekonal tak, ako konal dejiny viery by pokračovali nejako inak. Dnes by sme my neboli deťmi viery cez Abraháma. Dnes by sme nemali požehnanie, ktoré cez neho bolo prisľúbené a je platné až po dnešok. Čo viac, neboli by sme právne spravodliví pred Bohom cez vieru. Ešte účinnejšie je *keby!* Keby Pán Ježiš Kristus nebol konal tak, ako konal, boli by sme beznádejne zatratení.

Ján 10:18 „**Nikto mi ho /totiž jeho život/ neberie, ja ho kladiem dobrovoľne. Mám moc ho dať a mám moc ho zase vziať. Toto poverenie som prijal od svojho Otca.**“

Vidíme, že v našich životoch zohrávajú veľkú úlohu situácie, ktoré začínajú tým, ako sa rozhodneme v danej chvíli. Sú chvíle a časy, že sa rozhodol niekto iný a pre nás bol následkom toho zmenený údel a čas. Rozhodnutia konáme často iba v krátkej chvíli, v okamihu a prinášajú následky, zmenu na dlhý čas. Tieto rozhodnutia potvrdzujú zodpovednosť a možnosť slobodného konania. Boh dal možnosť človeku rozhodovať sa v určitých situáciách, alebo sa rozhodnúť pre určité možnosti. Dôsledky a ich veľkosť si ponese človek. Boh je človeku nekonečne milostivý, s láskou vychádza človeku v ústrety. Od človeka však žiada aspoň v niečom kladnú odpoveď postoj a konanie. V tom sme sa uistili z predchádzajúceho. Z Písma sa vieme poučiť aj v tom že človek je náchylný chyby opakovať, s hriechom neprestať. Ba ešte viac ho vie vystupňovať. Pán Boh to nechce, prichádzajú upozomenia, výstrahy a varovania. Múdry sa poučí zo slov poučenia alebo z chýb iného. Ako to hovorí príslovie. Ak nám toto nie je odkazom pre budúcnosť a večnosť, tak sme zavrhlí Božiu lásku, milosť, poučenie a výchovu, ktoré nám ON s láskou dáva. Počul som jednu seminárnu prednášku, v ktorej bola daná výzva a položená otázka. Či sa má kresťan zaoberať čítaním a výkladom knihy Zjavenia, ktorá je na konci Biblie. V nej zaznelo, že kresťan, ktorý odmieta, alebo zaznáva, alebo obchádza túto Bohom inšpirovanú knihu, odmieta Božiu reč k človeku v celej šírke, hĺbke, výške a dialke. Argumentácia bola veľmi jasná a jednoznačná. Prednášateľ nepripúšťal žiadne *keby*, ani *ale*. Kniha Písma, ktorá nesie pomenovanie „Zjavenie“ je „Zjavením Božím“, nie ľudským, alebo Jánovým. Tak majú znieť pri správnom preklade aj úvodné slová tejto knihy. Tak totiž znejú začiatkové slová tejto knihy v pôvodnom jazyku.

Zjavenie 1:1,2 „**Zjavenie Ježiša Krista, ktoré Mu dal Boh, aby ukázal svojim služobníkom, čo sa má onedlho diať, On naznačil a poslal ho po anjelovi svojmu služobníkovi Jánovi, ktorý svedčil o slove Božom i o svedectve Ježiša Krista, čokoľvek videl.**“

Boh nám ľuďom niečo otvára – zjavuje. Vieme, že všetky poučenia - zjavenia - z Biblie sú pre ľudí veľmi potrebné. Vieme sa pre štúdium tejto knihy rozhodnúť? Stojíme o to na svojich modlitbách? Prosíme o múdrosť, aby sme tejto knihe z Božieho slova porozumeli? Prípadne, aby sme ju mohli uplatniť v živote, keď príde predpovedaná situácia a doba? Chceme byť pripravení na budúce dni alebo máme akési ľudské *keby*? Či chceme byť, alebo ostať iba veriacimi, ktorí ako Pavol apoštol vraví neznesú tvrdý pokrm, alebo sú sytíni iba mliekom? Ľudia, ktorí nepochopili, že dochádza k zmenám údelu a času? V 1. liste Korintským 3:1-3a. sa o tom hovorí takto.

„**Ani ja, bratia, nemohol som vám hovoriť ako duchovným, ale ako telesným, ako nedospelým v Kristovi. Mliekom som vás krmil, nie tvrdým pokrmom, lebo by ste ho neboli mohli zniesť, ba ešte ani teraz nemôžete, lebo ste ešte telesní...**“ Alebo v liste Židom 6:1 „**Preto nechajme teraz začiatocnícke učenie o Kristovi a povznesme sa k dospelosti.**“

Môžeme sledovať ľudské zlyhávania od počiatku histórie ľudstva. Boh tu umožnil človeku slobodne sa rozhodnúť. Rozhodnúť sa a konať nie že by Pánu Bohu niečo mohol dať, alebo od Neho niečo získal. Správne rozhodnutie a konanie je iba odpoveďou na Božiu lásku. Je to odpoveď našej slabej a nedokonalej lásky a poslušnosti. Z Písma môžeme spoznávať ľudí a ich rozhodnutia. Boli nesprávne, ale i správne. Začalo to obyčajne dôverou a vierou, skutok bol a je iba potvrdením viery.

Výraz „slobodná vôľa“ v Písme nenájdeme. Podobne je to aj s inými pomocnými slovami a výrazmi, ktoré zhrňujú určité pravdy vyplývajúce z Božieho slova napr. „Tisícročné kráľovstvo“. Skúmajme takéto výrazy a ich odôvodnenie, ak vyjadrujú pravdu, tak by sme ich mali akceptovať. Ak nevystihujú biblickú pravdu, tak by sme sa im mali vyhýbať. Písmo samé je dobré a na porozumenie.

Pri štúdiu knihy „Zjavenia“ sú niektoré princípy dôležité a treba ich akceptovať. Pán určité časti uzavrel po určený čas. Po uplynutí toho určeného času sa výrazy a obrazy stávajú jasnejšie a zrozumiteľnejšie. Toto sa deje práve v poslednom čase. To sa týka celej tejto knihy aj iných prorockých kníh v Biblii. Takéto zmeny údelu a času, vidíme napríklad aj v knihe Joel 4:1 „**Lebo, hľa, v tých dňoch a v tom čase, keď zmienim údel Júdu a Jeruzalema...**“ Alebo Jeremiáš v 29:14 hovorí „**dám sa vám najst', znie výrok Hospodinov, zmienim váš údel a zhromaždím vás spomedzi všetkých národov, zo všetkých miest, na ktoré som vás rozohnal, znie výrok Hospodinov, a navrátim vás na miesto, z ktorého som vás dal odvieť.**“ Z týchto Božích slov je jasné, že Boh zmenil zámer s Izraelom, posunul čas do obdobia pre naplnenie Jeho slov. Pánu Bohu tu nejde o fyzický časový posun, ale o kvalitatívnu zmenu. Hoci to má čo do činenia aj s časom tak ako ho vnímame. Aj Jeremiáš v 33: 7. verši píše. „**Zmením údel Júdu i údel Izraela a vystaviam ich ako za starodávna.**“ Podobne píše i Amos v 9:14. verši. „**Zmením údel môjho ľudu, Izraela: oni vystavia spustošené mestá a v nich budú byvať, vysadia vinice a z nich budú piť víno, spravia si záhrady a jest' budú ovocie z nich.**“

Kto mal možnosť cestovať po Izraeli, videl a vnímal ich požehnaný hospodársky, stavebný i poľnohospodársky rozvoj napriek tomu, že Izrael žije v stálom vojnovom napätí. Tu je hmatateľne vidieť, že nastal čas, zmeny údelu. Kto to tak prijíma a porozumie, ten má otvorený duchovný zrak teraz a môže to porozumieť aj budúcnosti. Vie čím treba naplniť prosby a modlitby. Toto potvrdzujú a do budúcnosti otvárajú pohľad i nasledujúce slová.

Jeremiáš 30:3 „...lebo, hľa, prichádzajú dni, znie výrok Hospodinov, keď zmením údel svojho izraelského i judského ľudu, hovorí Hospodin, vrátim ich do krajiny, ktorú som dal ich otcov, a vezmú ju do vlastníctva.“ Alebo i Jeremiáš 31:23. „Takto vraví Hospodin mocností, Boh Izraela: Keď zmením ich údel, budú si ešte povrávať v Judsku a v jeho mestách tieto slová: Požehnaj ťa Hospodin, ty príbytok spravodlivosti, ty vrch svätosti.“ Z nich vieme, že Hospodin mu dá do vlastníctva celú krajinu v tej veľkosti a rozsahu ako ju mali predkovia terajšieho Izraela. Ďalej vidíme, že dôjde k takej duchovnej premene, že v mestách na verejnosti sa bude vyslovovať meno Božie. Budú sa na uliciach pozdravovať tým najkrajším pozdravom, pozdravom vzájomného požehnania. Pozdravom, ktorý v kresťanskom svete zanikol!

Na záver by sme sa bez váhania mali rozhodnúť a konať tak, aby sa pri nás neopakovalo to keby, ktoré by zmenilo náš údel pre večnosť. A, ani si nepripustíme akési *ale* s negatívnym dopadom. Pozdravme sa navzájom pozdravom. **Požehnaj Ťa Hospodin, lebo si príbytkom spravodlivosti a svätosti. Amen.**